

BÁO CÁO
Cập nhật kết quả kiểm kê Hát Xoan Phú Thọ
(từ tháng 02/2016 đến tháng 11/2017)

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh Phú Thọ

Thực hiện Kế hoạch số 4741/KH-UBND ngày 19/10/2016 của Ủy ban nhân dân tỉnh Phú Thọ về việc thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm bảo tồn Hát Xoan và phát huy giá trị Hát Xoan Phú Thọ năm 2017.

Dưới sự hướng dẫn của cơ quan tư vấn chuyên môn Trung tâm Nghiên cứu và Phát huy giá trị di sản văn hóa (CCH), Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã phối hợp với các cộng đồng và các cơ quan, đơn vị liên quan triển khai công tác khảo sát điền dã, kiểm kê, tư liệu hóa nhằm cập nhật thông tin về tình hình bảo vệ Hát Xoan giai đoạn tiếp theo của kỳ kiểm kê trước, từ tháng 2/2016 đến tháng 11/2017. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin báo cáo như sau:

1. Kết quả kiểm kê cập nhật thông tin về Hát Xoan (tháng 2/2016 - 11/2017).

1.1. Số lượng các phường Xoan và câu lạc bộ Hát Xoan:

Hát Xoan Phú Thọ vẫn đang được thực hành thường xuyên ở 4 phường Xoan (Phù Đức, Kim Đái và Thết thuộc xã Kim Đức; An Thái thuộc xã Phượng Lâu), ở 37 Câu lạc bộ (**34 Câu lạc bộ** Hát Xoan và dân ca Phú Thọ do tỉnh Phú Thọ công nhận và bảo trợ - sau đây gọi là *câu lạc bộ*; và 3 Câu lạc bộ ở tỉnh Vĩnh Phúc). Như vậy, so với thời điểm tháng 01/2016, đã tăng thêm 4 Câu lạc bộ.

***1.2. Số lượng người thực hành và truyền dạy hiện nay* (không kể những người tham gia không chính thức):**

- Tại 4 phường Xoan hiện có **330** thành viên tham gia, tăng **81** thành viên so với thời điểm tháng 01/2016 có 249 thành viên (Phường Xoan Kim Đái tăng 32 thành viên, Thết tăng 16, Phù Đức tăng 22 và Phượng Lâu tăng 11 thành viên).

- Tại **34** Câu lạc bộ ở tỉnh Phú Thọ hiện có **1.557** thành viên, đã tăng **270** thành viên so với thời điểm tháng 01/2016 có 30 Câu lạc bộ với 1.287 thành viên. Ở 3 Câu lạc bộ tỉnh Vĩnh Phúc hiện vẫn có 89 thành viên tham gia sinh hoạt.

- Trên địa bàn tỉnh Phú Thọ, ngoài các Câu lạc bộ Hát Xoan và dân ca cấp tỉnh, Hát Xoan Phú Thọ còn được duy trì thực hành, trình diễn ở 64 Câu lạc bộ cấp huyện với 1.325 thành viên và 42 Câu lạc bộ cấp xã với 1.430 thành viên. Như vậy, hiện tại có tổng số **4731** người tham gia sinh hoạt chính thức, đều đặn trong các tổ chức Hát Xoan tại tỉnh Phú Thọ và Vĩnh Phúc (không kể số người tham gia không thường xuyên).

1.3. Số lượng người đã được xét tặng các danh hiệu nghệ nhân:

- Danh hiệu cấp nhà nước và tỉnh: hiện **20 Nghệ nhân ưu tú** năm giữ Hát Xoan đã được Nhà nước công nhận đợt đầu (tháng 11/2015) và **52 Nghệ nhân Hát Xoan Phú Thọ** (do Tỉnh Phú Thọ công nhận đến 2015) đã và đang tích cực phát huy năng lực, gìn giữ và trao truyền di sản cho các thế hệ nối tiếp. Để chuẩn bị cho đợt xét phong tặng danh hiệu cấp nhà nước đợt Hai - năm 2018 (Quyết định số 3255/QĐ-BVHTTDL ngày 16/9/2016 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch), đến tháng 11/2017, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp nhận và thẩm định 27 hồ sơ nghệ nhân DSVHPVT, trong đó có 14 hồ sơ của Nghệ nhân Hát Xoan (06 hồ sơ đề nghị xét tặng danh hiệu “*Nghệ nhân nhân dân*” và 08 hồ sơ đề nghị xét tặng danh hiệu “*Nghệ nhân ưu tú*”).

- Danh hiệu “*Nghệ nhân dân gian Việt Nam*” do Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam công nhận tính tới kỳ báo cáo trước là **29** người, trong số đó, tới nay, có **8** người đã qua đời do già yếu. Năm 2017, Hội Văn nghệ dân gian Phú Thọ đã làm hồ sơ đề nghị Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam xét tặng danh hiệu này cho 02 cá nhân ở loại hình Hát Xoan Phú Thọ trong thời gian tới.

1.4. Kết quả trao truyền, phổ biến:

- 100% trường ở các cấp học (Mầm non, Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông) đã đưa nội dung Hát Xoan vào chương trình giáo dục thông qua bộ môn âm nhạc và chương trình ngoại khóa với các bài Hát Xoan phù hợp. Những hoạt động giáo dục, phổ biến Hát Xoan đang được duy trì thường xuyên và có chất lượng cao hơn.

- Sở Văn hóa thể thao và Du lịch đã tổ chức lớp tập huấn để nghệ nhân tham gia bồi dưỡng kỹ năng trình diễn Hát Xoan cho **87** thành viên là hạt nhân các câu lạc bộ Hát Xoan trên địa bàn tỉnh trong 10 ngày (từ ngày 01 đến 10 tháng 11 năm 2017).

1.5. Mức hỗ trợ về vật chất và kinh phí: Năm 2016 - 2017, Ủy ban nhân dân tỉnh Phú Thọ và thành phố Việt Trì đã hỗ trợ cho 4 phường Xoan, mỗi phường 55 triệu đồng/năm.

1.6. Không gian văn hóa liên quan: 20/30 di tích đình, miếu liên quan đã được bảo tồn, tôn tạo đủ điều kiện cho trình diễn Hát Xoan thờ thần (tăng 1 di tích so với tháng 01/2016). Tất cả các phường Xoan gốc đã được trang bị đầy đủ điều kiện về cơ sở vật chất để tổ chức sinh hoạt, truyền dạy. Năm 2016 - 2017, tỉnh Phú Thọ đã cấp kinh phí 2,4 tỷ đồng tu bổ, tôn tạo di tích đình Thét, 3,0 tỷ đồng tôn tạo miếu Lãi Lèn từ nguồn vốn Đề án bảo tồn Hát Xoan thuộc ngân sách tỉnh (chưa kể kinh phí tu bổ, phục hồi các không gian trình diễn hát thờ ở các địa phương khác trong tỉnh).

Qua trả lời phỏng vấn trong quá trình kiểm kê và viết cam kết, 4 Phường Xoan và các cộng đồng liên quan đã đánh giá Hát Xoan Phú Thọ đã thoát ra khỏi tình trạng cần bảo vệ khẩn cấp, đang tiếp tục được gìn giữ và phát huy giá trị với sức sống bền vững và vì vậy Hát Xoan cần được chuyển sang Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

2. Các nhiệm vụ tiếp theo của Đề án bảo tồn và phát huy giá trị Hát Xoan Phú Thọ (đến năm 2020).

Để đảm bảo Hát Xoan Phú Thọ được bảo tồn bền vững, chính quyền cùng cộng đồng:

- Tiếp tục động viên tinh thần, hỗ trợ điều kiện vật chất và kinh phí để các phường Xoan duy trì được sinh hoạt thường xuyên và truyền dạy cho thế hệ trẻ.

- Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá về Hát Xoan Phú Thọ tới công chúng trong và ngoài nước. Nâng cấp chuyên trang Hát Xoan Phú Thọ cả tiếng Việt và tiếng Anh trên Cổng thông tin điện tử của tỉnh.

- Tiếp tục nghiên cứu, sản xuất các chương trình nghe nhìn về Hát Xoan từ tư liệu trình diễn của các nghệ nhân lão thành đưa trở lại cộng đồng để giúp cộng đồng nhận diện giá trị di sản và truyền dạy một cách bài bản, bảo vệ sắc thái riêng của mỗi phường; Tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện bản thảo xuất bản sách, đĩa phục vụ dạy hát Xoan trong trường học.

- Tiếp tục tổ chức truyền dạy và thực hành Hát Xoan cho các đối tượng là hạt nhân văn nghệ của các câu lạc bộ Hát Xoan và dân ca trên địa bàn tỉnh.

- Tổ chức tập huấn cho các Trùm phường và cán bộ văn hóa cơ sở về nhận thức, năng lực nhận diện Hát Xoan, tính nghệ thuật và tính đa dạng phong cách của mỗi phường; về biện pháp bảo vệ hát Xoan theo hướng dẫn của UNESCO; về năng lực quản lý hoạt động của Phường/câu lạc bộ.

- Tiếp tục đẩy mạnh công tác phục hồi các tập tục liên quan tới Hát Xoan, đặc biệt là tục Hát cửa đình và kết nghĩa giữa các phường Xoan với các cộng đồng liên quan.

- Tiếp tục đầu tư phục hồi các di tích/không gian liên quan tới Hát Xoan còn chưa được tu bổ, tôn tạo nhằm mở rộng không gian thực hành cho cộng đồng.

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Phú Thọ trân trọng báo cáo./. tan

(Gửi kèm theo Bảng tổng hợp thông tin, dữ liệu kiểm kê về thực trạng của Hát Xoan Phú Thọ, giai đoạn 2010 - 2017).

Nơi gửi:

- Nhu trên;
- Bộ VHTTDL;
- Cục DSVH - Bộ VHTTDL;
- Viện Âm nhạc - HVANQGVN;
- Hội DSVHVN;
- TTNC&PHGTDSVH (CCH);
- Lãnh đạo Sở;
- Công GTĐT; Đài PTTH; Báo PT;
- QLDSVH, KHTC, QLVH,
TTVH&CP, BTHV, VP;
- Lưu: VT. (T.22b). Y

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Đức Thủy

**Bảng tổng hợp thông tin, dữ liệu kiểm kê
Về thực trạng của Hát Xoan Phú Thọ (Giai đoạn 2010 - 2017)**

Nội dung	11/ 2010	01/2016	11/2017	Chú thích
1. Số đơn vị/tổ chức thực hành Hát Xoan				
- Phường Xoan gốc	4 Phường	4 Phường	4 Phường	Ôn định
- Câu lạc bộ (CLB) cấp tỉnh công nhận	13 CLB	33 CLB	37 CLB	Tăng 4 CLB so với mốc tháng 01/2016
- Câu lạc bộ cấp huyện, xã công nhận			106 CLB	
2. Số lượng bài bản được thực hành				
Bài bản Xoan cổ (31 bài)	Gần đủ	31 bài	31 bài	Đang củng cố phong cách của mỗi Phường
3. Số lượng thành viên tham gia (chính thức) thực hành, truyền dạy Hát Xoan				
- 4 Phường Xoan		249 người	330 người	Tăng 81 người so với mốc tháng 01/2016
- Các Câu lạc bộ cấp tỉnh ở Phú Thọ	298 người/13 CLB	1287 người/30 CLB	1557 người/34 CLB	Tăng 270 người so với mốc tháng 01/2016
- Các Câu lạc bộ cấp huyện, xã ở Phú Thọ			2755 người/106 CLB	
- Các Câu lạc bộ ở tỉnh Vĩnh Phúc		89 người/3 CLB	89 người/3 CLB	Ôn định
⇒ Tổng số người tham gia tại 4 Phường Xoan và các CLB Hát Xoan ở 2 tỉnh Phú Thọ và Vĩnh Phúc hiện nay có:			4731 người	Không kể người tham gia không thường xuyên

Thúy

4. Số lượng nghệ nhân được phong tặng danh hiệu					Theo quy định hiện hành, năm 2018, tiếp tục xét tặng danh hiệu “Nghệ nhân nhân dân”, “Nghệ nhân ưu tú” lần thứ Hai; “Nghệ nhân Hát Xoan Phú Thọ” lần thứ Ba
-	Danh hiệu Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú (công nhận cấp nhà nước)		20 Nghệ nhân ưu tú (17 nghệ nhân tỉnh Phú Thọ, 03 nghệ nhân tỉnh Vĩnh Phúc)		Đang hoàn thiện hồ sơ của 14 nghệ nhân để được xét đợt Hai - năm 2018
-	Danh hiệu Nghệ nhân Hát Xoan Phú Thọ (công nhận cấp tỉnh)		52 nghệ nhân		Đã đưa vào Kế hoạch xét tặng danh hiệu “Nghệ nhân Hát Xoan Phú Thọ” lần thứ Ba - năm 2018
-	Danh hiệu Nghệ nhân dân gian (do Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam công nhận)		29 nghệ nhân		Đã hoàn thiện hồ sơ của 2 nghệ nhân gửi Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam
-	Các nghệ nhân kế cận đang là nòng cốt, truyền dạy, tại các Phường và Câu lạc bộ		62 người	62 người	Có khả năng thay thế nghệ nhân cao niên
5. Giáo dục Hát Xoan trong nhà trường					
-	Số trường đưa giáo dục Hát Xoan vào chương trình chính thức và ngoại khóa	Một số ít trường	100 % trường	100 % trường	Dạy chính thức qua môn âm nhạc
6. Không gian văn hóa liên quan được tu bổ, tôn tạo					
-	Số đình, đền, miếu ... liên quan Hát Xoan đã được phục hồi, tu bổ, tôn tạo	Một số ít di tích	19/30 di tích	20/30 di tích	Tăng 1 di tích so với mốc tháng 01/2016